

Sve se vraća – sve se plaća

Autor Guste Santini

Ponedjeljak, 21. Veljača 2011. 20:51

„Mladi Arapin se netremice zagledao u poznatog mu čovjeka koji je gorzničavo vodio paklensku igru. Za samo jedan sat izgubio je gotovo pola milijuna dolara. Napokon ga je prepoznao: bio je to osobni savjetnik kralja Idrisa.

Vojnik se sledio. Ukipio se i ukočeno upijao u sebe prizor udaljen samo dva metra: te ruke, novčanice, tu opijenost kockom, tu vrtoglavicu.

Ostao je još cijeli sat, kao da bi želio potpuno i zauvijek upiti to otkriće. U tom je trenutku kapetan Moamer Gadafi osjetio prst sudbine. Bio je gorljiv vjernik još od mladosti provedene pod šatorima od kozje kože u pustinji, sa svojim plemenom Senusija, a te je večeri odlučio da bez imalo odstupanja poslušava ono na što ga je nadahnuo prorok Muhamed.“

Tako započinje Jean-Jacques Servan-Schreiber prikaz svrgavanja libijskog kralja Idrisa u svom drugom uglednom radu: „Svjetski izazov“. Prvi se je zvao: „Američki izazov“ kojeg mladi ljudi svakako moraju pročitati kako bi bolje shvatili današnje odnose u svjetskom gospodarstvu.

Dalje nastavlja; kratim piču:

Moamer Gadafi imao je svoje uzore. Najznačajniji od njih je svakako Gamal Abdel Naser zbog kojeg je ostao „vječni“ pukovnik. Naserova knjiga „Filozofija revolucije“ bila je izvor trajnog nadahnuća.

Tome treba dodati dvije knjige govora američkog predsjednika Abrahama Lincolna koje je održao za vrijeme građanskog rata o oslobođenju robova.

Treći izvornadahnuća je maršal lord Montgomery koji je svake noći proučavao fotografiju svog legendarnog neprijatelja Rommela.

Krajem 1969. godine postavljen je na sudbonosno mjesto - komadant garde koja će odavati počasti uzvanicima kralja Idrisa i njegovih ministara na velikoj svečanosti puštanja u rad najmodernijeg naftovoda u sjevernoj Africi.

Svečanost je bila čudesna. Zgroženi Gadafi proždirao je očima samo jednog čovjeka - kralja Idrisa, koji je s poštovanjem pozdravljao gospodare s one strane Atlantika i klanjao se njihovim suprugama.

Tri tjedan kasnije za vrijeme posjeta kralja Idrisa Turskoj Gadafi je objavio svrgnuće kralja i njegovog režima. Revolucionarno vijeće, kako se i priliči, imenovalo je Gadafija vodećom osobom.

Vrlo brzo revni Gadafi, sa svega dvadeset i šest godina, naredio je američkim postrojbama da napuste prethodno dodjeljenu im bazu usprkos prisutnosti Šeste američke flote.

Malo je reći da su uspjehu Gadafija pridonijeli boli i mržnja koju je libijski narod nosio u srcu

Sve se vraća – sve se plaća

Autor Guste Santini

Ponedjeljak, 21. Veljača 2011. 20:51

---

prema Zapadu, uostalom, kao i mnogi drugi Arapi. Kao što jednom reče Galbraith, komentirajući Oktobarsku revoluciju, kad sazriju uvjeti „vrata padaju sama od sebe“.

Arapski svijet je bio, najprije, zaprepašten, potom, očaran promatrao je preokret. Strahovi su bili prisutni. Ipak, usprkos malim šansama po mišljenju mnogih, Gadafi je uspio. Javno je, skromno, zahvalio proroku Muhamedu i Naseru, koji ga je nadahnuo.

Prva „žrtva“ novog vodstva bio je Armand Hammer i njegova kompanija Occidental Petroleum kojoj se je povećala cijena za 50 centi po barelu nafte. „Žrtva“ je doboro odabrana. Za mlađe čitaoce valja napomenuti da je Armand Hammer trgovao sa Lenjinom i tako započeo stvarati svoje bogatstvo. U naftnom poslu imao je status uljeza. Sve se je odvijalo po onoj priči – Vuk i tri vola.

Kada je Hammer potpisao uslijedili su zahtjevi prema drugim kompanijama. I tako, naglašava Servan-Schreiber, 14. rujna 1970. godine jedna arapska zemlja je nametnula podizanje cijene cijelom naftnom sustavu zapadnog svijeta; otvoren je put – OPEC-ci.